

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem ve věci

žalobkyně: **Z. S.**, narozena X,
bytem X,
doručovací adresa: X
zastoupená JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem
sídlem Symfonická 1496/9, 158 00 Praha 5

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 1. 2022, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 24. 1. 2022, č. j. X, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 9 024,86 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 24. 1. 2022, č. j. X, kterým byly zamítnuty její námitky a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 18. 10. 2021, č. j. X, jímž žalovaná snížila žalobkyni výši invalidního důchodu podle § 56 odst. 1 písm. e) a ustanovení § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 7. 2021 již není invalidní pro invaliditu třetího stupně, ale je invalidní pro invaliditu prvního stupně.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně namítala, že její zdravotní postižení bylo nesprávně posouzeno podle kapitoly V, položky 5c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Podle žalobkyně mělo být její zdravotní postižení správně posouzeno podle kapitoly V, položky 5d, případně 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Žalobkyně se domnívala, že žalovaná nevzala v úvahu závěry z lékařské zprávy ze dne 14. 6. 2021, MUDr. S. P., podle které ke zhoršení stavu dochází i při běžné zátěži, byla také potvrzena těžká úzkostně depresivní porucha osobnosti a v nejbližší době nelze očekávat podstatnější změnu stavu. Dále žalobkyně odkázala na lékařskou zprávu ze dne 13. 12. 2021, ve které je uvedeno, že *„stav není stále stabilizovaný,... labilita emocí a úzkost, výrazně je snížena tolerance zátěže, aktuálně není schopna zapojení do soustavné pravidelné pracovní činnosti.“* Taktéž psychologické vyšetření ze dne 15. 12. 2021 potvrdilo dle žalobkyně těžkou depresivní, úzkostnou poruchu osobnosti.

Vyjádření k žalobě

3. Žalovaná ve svém písemném vyjádření popsala průběh správního řízení a uvedla, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření, kde se berou v úvahu i další okolnosti. V otázce posouzení nároku na dávku důchodového pojištění podmíněné dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem je žalovaná vázána lékařským posudkem, neboť se jedná o odborné zjištění v oboru medicíny a posudkového lékařství. Dále uvedla, že náležitosti posudku upravuje vyhláška o posuzování invalidity. Žalovaná podotkla, že z vypracovaného posudku ze dne 20. 12. 2021 vyplývá, že je žalobkyně invalidní pro invaliditu prvního stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její pracovní schopnost o 45 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo stanoveno zdravotní postižení srovnatelné s postižením v kapitole X (správně má být uvedeno „kapitole V“ – pozn. soudu), položce 5c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. S ohledem na námitky žalobkyně navrhla žalovaná vypracování a provedení posudku Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky. Závěrem žalovaná zdůraznila, že předmětem sporu je zjištění, zda k datu vydání napadeného rozhodnutí odpovídal zdravotní stav žalobkyně některému ze tří stupňů invalidity dle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění a nelze přihlídnout ke zdravotní dokumentaci datované po datu vydání napadeného rozhodnutí.

Další podání žalobkyně

4. V podání ze dne 5. 7. 2022 žádala žalobkyně o přednostní projednání věci, neboť žalobkyni způsobuje snížení invalidního důchodu ze třetího na první stupeň značné existenční problémy.
5. Po obdržení posudku posudkové komise ze dne 5. 9. 2022, žalobkyně podáním ze dne 25. 9. 2022 sdělila soudu, že vyjádření žalované ze dne 17. 5. 2022 není aktuální, neboť

žalovaná nemohla vzít v potaz posudek ze dne 5. 9. 2022. Žalobkyně doufá ve změnu stanoviska žalované a ve vydání nového rozhodnutí a uvedla, že na žalobě i nadále trvá.

Ústní jednání

6. Při ústním jednání konaném dne 28. 11. 2022 zástupce žalobkyně uvedl, že žalobkyně na podané žalobě trvá a odkázal na písemné vyhotovení žaloby.
7. Pověřená pracovnice žalované při ústním jednání konaném dne 28. 11. 2022 v plném rozsahu odkázala na vyjádření žalované ze dne 17. 5. 2022.
8. Soud při jednání v souladu s § 52 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) provedl dokazování čtením posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem ze dne 5. 9. 2022.

Posouzení věci soudem

9. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
10. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a provedeném ústním jednání, při kterém se provádělo dokazování zdravotním posudkem posudkové komise ze dne 5. 9. 2022, který nechal vypracovat soud pro účely předmětného řízení, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.
11. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobkyně byla posudkem Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky ze dne 3. 4. 2019 uznána invalidní ve třetím stupni od 5. 11. 2018 pro zdravotní postižení uvedené v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity, a to v kapitole V, položce 7c. Míra poklesu pracovní schopnosti činila 70 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity nezměnila.
12. Dne 30. 7. 2021 byla provedena kontrolní lékařská prohlídka, načež prvostupňový orgán vydal dne 18. 10. 2021 rozhodnutí o snížení výše invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, toto rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku o invaliditě vypracovaného dne 30. 7. 2021 posudkovou lékařkou MUDr. P. Š. pro Pražskou správu sociálního zabezpečení. Tato lékařka posoudila zdravotní stav žalobkyně a dospěla k závěru, že se u žalobkyně jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobkyně je zdravotní postižení uvedené v příloze k vyhlášce o posuzování invalidity, a to v kapitole V, položce 5c. Míra poklesu pracovní schopnosti činila podle posudkové lékařky 35 %. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a § 4 vyhlášky o posuzování invalidity nezměnila.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

13. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně včas námitky.
14. Žalovaná následně vydala napadené rozhodnutí, které bylo vydáno na základě posudku lékařky MUDr. M. F. pověřené vypracováním posudku pro Českou správu sociálního zabezpečení, Lékařská posudková služba, pracoviště pro Prahu a Střední Čechy, která při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti dne 20. 12. 2021 posoudila zdravotní stav žalobkyně a dospěla k závěru, že předchozí závěr posudkové lékařky Pražské správy sociálního zabezpečení ze dne 30. 7. 2021 je správný. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 5c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 35 %. Vzhledem k poruše osobnosti a dalším komorbiditám byla podle § 3 odst. 1 citované vyhlášky zvýšena tato hodnota o 10 %, celkově tedy činila dle lékařky míra poklesu pracovní schopnosti 45 % (byť se posudek lékařky lišil v míře poklesu pracovní schopnosti, stále se jednalo o invaliditu prvního stupně).
15. Podle ustanovení § 39 odst. 1 až 5 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
16. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
17. Při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu,
 - a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost,
 - b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav,
 - c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován,
 - d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával,
 - e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %,
 - f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
18. Za zdravotní postižení se pro účely posouzení poklesu pracovní schopnosti považuje soubor všech funkčních poruch, které s ním souvisejí.
19. Způsob posouzení a procentní míry poklesu pracovní schopnosti, co se rozumí zcela mimořádnými podmínkami, způsob zhodnocení a využití zachované pracovní schopnosti podle § 39 odst. 4 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, pak stanovuje prováděcí Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

předpis, konkrétně vyhláška
č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity.

20. Jedním z předpokladů pro vznik nároku na invalidní důchod III. stupně je existence invalidity pojištěnce, která dosahuje alespoň zákonem stanovené hranice 70 % (srov. § 38 a § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Bylo proto třeba zjistit, zda žalobkyně splňovala ke dni 24. 1. 2022, tedy ke dni vydání napadeného rozhodnutí, podmínky invalidity III. stupně, tj. zda nastal pokles její pracovní schopnosti nejméně o 70 %.
21. Soud se nespokojil se závěry posudku ze dne 20. 12. 2021, a protože nemá odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity především závisí, vyžádal si v rámci předmětného soudního řízení v intencích ust. § 52 odst. 1 v návaznosti na ust. § 77 s. ř. s. odborný posudek od posudkové komise, která je v těchto věcech dle § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, povolána k posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Tato komise nově posoudila celkový stav žalobkyně, dále také posoudila pokles její pracovní schopnosti a zaujala posudkový závěr o invaliditě žalobkyně.
22. Z obsahu posudkové dokumentace vypracované dotyčnou komisí soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, posudek byl vypracován po studiu a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace a odborných lékařských nálezů dne 5. 9. 2022. Žalobkyně jednání komise byla přítomna. Dále je z posudkové dokumentace patrné, jaké lékařské nálezy měla komise k dispozici. Na základě posouzení všech zdravotních nálezů relevantních pro souzenou věc, spisové dokumentace Pražské správy sociálního zabezpečení, spisové dokumentace námitkového řízení pro Prahu a Střední Čechy, zdravotní dokumentace praktické lékařky-MUDr. H. K. a vlastního přešetření žalobkyně při jednání, pak komise dospěla k závěru, že pokles pracovní schopnosti žalobkyně ke dni 24. 1. 2022 byl 70 %, což odpovídá invaliditě III. stupně.
23. Komise konstatovala, že u žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V – duševní poruchy a poruchy chování, položce 7c – těžké postižení, přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Jedná se o těžkou smíšenou poruchu osobnosti, psychopatologickými projevy se blíží k dg. simplexní schizofrenie. Generalizovaná úzkostná porucha, somatizace, sociální izolace, paranoidita ani bludy nejsou, v anamnéze psychiatrická zátěž, snadné dekompenzace, manifestující se anxiétou, v anamnéze atypická mentální anorexie. Pro toto zdravotní postižení stanovuje vyhláška míru poklesu pracovní schopnosti 70 %. K použití § 3 odst. 1, 2 citované vyhlášky posudková komise neviděla objektivní důvod.
24. Z posudku komise dále vyplývá, že žalobkyně má těžce narušen výkon denních aktivit, funkčně významné poruchy osobnosti provázené jiným závažným duševním postižením, těžké narušení adaptability, kdy se psychopatologické projevy blíží k jiným duševním poruchám - simplexní schizofrenii. Z funkčního hlediska byla dle komise naplněna kritéria pro invaliditu třetího stupně.
25. Soud zhodnotil citovaný posudek posudkové komise ze dne 5. 9. 2022, který představuje stěžejní důkaz v tomto soudním řízení, a dospěl k závěru, že posudek byl vypracován po náležitém posouzení zdravotního stavu žalobkyně na základě předložené lékařské dokumentace, odborných lékařských nálezů a zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

posudkovou komisí z doložené dokumentace při jednání posudkové komise dne 5. 9. 2022. Soud přitom pokládá předmětný posudek za úplný, objektivní a přesvědčivý.

26. S výše popsáním závěrem posudkové komise se soud ztotožnil a za daného stavu věci neshledal potřebu, aby byl posudek posudkové komise ze dne 5. 9. 2022 doplňován či aby byl případně ve věci vypracováván další posudek jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí, nebo dokonce aby bylo přikročeno ke znaleckému zkoumání zdravotního stavu žalobkyně. Požadavek v tomto směru ostatně v předmětném soudním řízení nevznesly ani žalovaná, ani žalobkyně, poté co byly s citovaným posudkem seznámeny. Závěr soudu o tom, že v daném případě již nebylo zapotřebí provádět další dokazování, koresponduje s ustálenou judikaturou soudů rozhodujících ve správním soudnictví včetně Nejvyššího správního soudu (srov. např. jeho rozsudky ze dne 25. 6. 2003, č. j. 2 Ads 9/2003-50, publ. pod č. 150/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48, či ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 Ads 143/2008-92).
27. S ohledem na vše, co bylo uvedeno shora, dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná, neboť žalovaná při svém rozhodování vycházela z neúplně zjištěného skutkového stavu (za hlavní podklad svého rozhodnutí vzala nesprávný posudek posudkové lékařky LPS o invaliditě žalobkyně ze dne 20. 12. 2021), což zakládá vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
28. Soud proto napadené rozhodnutí pro vady řízení výrokem I. ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. podle ust. § 78 odst. 1, odst. 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. přitom platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby znovu o nároku žalobkyně rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí byla invalidní v rozsahu III. stupně invalidity.
29. Jelikož žalobkyně měla ve věci úspěch, soud podle ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil ve výroku II. rozsudku žalované zaplatit jí do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 6 617 Kč, která se skládá z částky 4 000 Kč za čtyři úkony právní služby poskytnuté právním zástupcem žalobkyně JUDr. Lubomírem Müllerem po 1 000 Kč podle § 7, § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení - § 11 odst. 1 písm. a) AT, sepis žaloby - § 11 odst. 1 písm. d) AT, odpověď na výzvu soudu a účast na jednání soudu dne 28. 11. 2022]; z částky 1 200 Kč za čtyři s tím související režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1, odst. 3 AT, z částky 600 Kč odpovídající náhradě za promeškaný čas za cestování k jednání soudu [6 půlhodin ve smyslu § 14 odst. 1 písm. a) AT] a z částky 1 218 Kč představující 21% DPH, kterou byl advokát podle zvláštního právního předpisu povinen odvést z vyčíslené odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů. Dále se náhrada nákladů řízení skládá z cestovného právního zástupce žalobkyně z jeho sídla k jednání soudu a zpět ve výši 1 436.11 Kč (celkem 200 km osobním automobilem Škoda Superb, r. z. X, při spotřebě dle technického průkazu 6.2 l/km, 4,5 l/km a 5.1 l/km nafty) a z cestovného žalobkyně k jednání soudu z Kostomlat pod Řípem a zpět ve výši 570,75 Kč (celkem 112 km osobním automobilem Škoda Octavia, r.z. X, při spotřebě 8.5 l/km, 5 l/km a 6.3 l/km benzínu natural 95). Celkem náklady řízení činí 9 024,86 Kč.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 28. listopadu 2022

Mgr. Václav Trajer v.r.
samosoudce